

Оплети, бако, за отаџбину: Како су шпијунски подаци били уткани у обичан џемпер

Од видовдаН
- 9. октобра 2017.

Бака ми прави џемпер... или не?

Током Првог светског рата, бакица је седела код свог прозора и плела. Како би прошао неки воз, она би направила испупчен шав. Када би прошао још један, један шав би пропустила намерно оставивши рупицу. Касније је ризиковала живот да би тканину предала војницима, тачније колегама шпијунима из белгијског покрета отпора.

Без обзира да ли су плеле шифроване поруке, или су користиле плетење као маску, шпијунажа и плетење историјски су повезани.

Укратко, где год је било рата, било је и очију које су пажљиво пратиле све бележећи иглама.

Кодирање порука плетењем врста је стеганографије, односно вештине физичког скривања порука. Комбинацијом различитих шавова, прављењем квржица и рупа, шпијуни су веома лако могли да преносе одсудне стратешке информације једноставно носећи џемпер или шав.

Филис Латур Дојл, тајна агенткиња из Велике Британије, провела је Други светски рат преносећи информације управо уз помоћ плетења. Падобраном је пребачена у окупирану Нормандију, где је довозила немачким војницима бицикле, правећи се да им тако помаже. Након тога, враћала се плетењу, односно бележењу свега што је видела, **најчешће морзеуовом азбуком, односно тачкама и цртицама које су биле камуфлиране у дезен.**

За оне који нису упознати с вештином плетења, шифроване поруке су готово сигурно непрепознатљиве.

Осим тога, у многим случајевима је и само плетење било угодно као параван за сакупљање информација.

Временом, како су ратови пролазили, развио се читав низ различитих начина шифровања тканина, а ако је веровати историчарима шпијунаже, традиција ће наставити да живи и у будућности, пре свега јер је број различитих начина шифровања плетењем готово бескрајан.

ИЗВОР NEWS WEEK